

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Marek Michalak

Warszawa, 10 sierpnia 2016 roku

ZEW.422.31.2016.ES

**Pani
Anna Zalewska
Minister Edukacji Narodowej**

w listopadzie 2015 roku, po otrzymaniu informacji od Prezesa Polskiej Macierzy Szkolnej w Irlandii o istniejącym problemie dysproporcji w podziale środków przeznaczanych na edukację polskich dzieci w szkolnych punktach konsultacyjnych oraz w szkołach społecznych, Rzecznik Praw Dziecka zwrócił się do Pani Minister¹ o analizę zagadnienia i podjęcie działań w celu rozwiązania opisanych problemów.

Kolejne niepokojące informacje dotyczące wskazanego problemu napłynęły do Rzecznika Praw Dziecka z Japonii. Stały się one podstawą do skierowania wystąpienia² do Ministra Spraw Zagranicznych. W udzielonej odpowiedzi³ Minister Spraw Zagranicznych odniósł się szczegółowo do kwestii podziału środków przeznaczonych na oświatę polonijną w Japonii. Podkreślił, że posiada bardzo dokładne rozeznanie potrzeb w tym zakresie szkół za granicą (publicznych i społecznych), co znajduje odzwierciedlenie w realizacji Rządowego Programu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą na lata 2015-2020. Wskazał również, że w tym dokumencie edukacja polonijna została określona jako jeden z najważniejszych, strategicznych celów polityki Rządu RP. Minister Spraw Zagranicznych w zajęтым

¹ ZEW.441.1558.2015.ES

² ZEW.422.14.2016.ES

³ DWPPG.0121.18.2016/3/IN

stanowisku zwrócił także uwagę na okoliczności występowania dysproporcji. Nasilenie migracji zarobkowych spowodowało wzrost liczby obywateli RP mieszkających za granicą,

a w konsekwencji – zwiększoną potrzebę dostępu do polskiej oświaty. Podkreślił również, że strategia przyjęta przez resort edukacji w roku 2009, mająca na celu przeobrażenie systemu finansowania wszystkich typów szkół za granicą, nie powiodła się. A ponowne podjęcie działań w tym kierunku (w 2012 r. Ministerstwo Spraw Zagranicznych zasugerowało Ministerstwu Edukacji Narodowej wznowienie współpracy w sferze reformy oświaty polonijnej) także nie doprowadziło do porozumienia.

Z odpowiedzi⁴ udzielonej przez Ministra Edukacji Narodowej Prezesowi Polskiej Macierzy Szkolnej w Irlandii (podanej do wiadomości Rzecznikowi Praw Dziecka) wynika, że obecnie w Ministerstwie Edukacji Narodowej nie są prowadzone prace dotyczące zmian finansowania i wspomagania nauczania języka polskiego i w języku polskim za granicą. W piśmie tym wskazano również, że za politykę Rządu RP wobec Polonii i Polaków za granicą odpowiada minister właściwy do spraw zagranicznych.

Z kolei Minister Spraw Zagranicznych udzielając odpowiedzi⁵ Rzecznikowi Praw Dziecka zwrócił uwagę, że *„celowe jest ponowne przeanalizowanie możliwości optymalizacji szkolnictwa polonijnego, w tym stopniowego zrównoważenia poziomu finansowania szkolnych punktów konsultacyjnych i szkół społecznych tak, aby stworzyć Polonii i Polakom za granicą zrównoważone i sprawiedliwe korzystanie z oferty edukacyjnej i pomocy Polski”*. Minister Spraw Zagranicznych przekazał także, że wiodącym w sprawie wszelkich zmian dotyczących wyrównania poziomu finansowania obu kategorii szkół jest resort, którym kieruje Pani Minister.

Zgłaszana Rzecznikowi problematyka finansowania szkolnictwa polonijnego wyraźnie wskazuje na potrzebę zmian w tym zakresie. Wymaga ona szczególnej analizy z powodu różnorodnych uwarunkowań dotyczących tej kwestii oraz interesów poszczególnych grup społecznych, ale kluczowe znaczenie w rozwiązaniu tego problemu mają międzyresortowe uzgodnienia, co do planu dalszych działań.

W związku z powyższym, na podstawie art. 10 ust. 1 pkt. 2 oraz 10a ust.1 *ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka* (j.t. Dz. U. z 2015, poz. 2086), zwracam

⁴ DSWM-WOPG.086.59.2015.BT

⁵ DWPPG.0121.18.2016/3/IN

się ponownie do Pani Minister o podjęcie działań, które umożliwią wszystkim dzieciom przebywającym poza granicami Polski równy dostęp do oferty edukacyjnej.

Z wyrazami szacunku
Małgorzata Jankowska

Do wiadomości:

Pan Witold Waszczykowski

Minister Spraw Zagranicznych

Załączniki:

1. Wystąpienie Rzecznika Praw Dziecka z 24 listopada 2015 roku.
2. Odpowiedź Ministra Edukacji Narodowej z 30 grudnia 2015 roku.
3. Wystąpienie Rzecznika Praw Dziecka z 23 marca 2016 roku.
4. Odpowiedź Ministra Spraw Zagranicznych z 23 maja 2016 roku.